

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ul. Śniadeckich 10, 00-656 Warszawa
tel.: 022 696 55 44, fax: 022 629 60 79

ZII/420/115/2008/IGK

Warszawa, dnia 29 stycznia 2009 roku

GABINET MAREK MICHALAK SENATU

wpłynęło dn. 4.02.2009

nr. 597 podpis

SECRETARIAT
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 4.02.09
nr. 723 podpis

Szanowny Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 6

00-902 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Marszałku,

uzupełniając moją odpowiedź na zapytanie przekazane przez Panią Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Krystynę Bochenek, a dotyczące oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Andrzeja Person, w sprawie dotyczącej Pani Ewy Kaniewskiej, uprzejmie informuję, iż po wystąpieniu do Prezesa ZUS otrzymałem odpowiedź, w której uzasadnia on, odmowę przyznania renty rodzinnej w drodze wyjątku małoletniemu Arturowi Kaniewskiemu.

Stwierdzono brak spełnienia warunków do przyznania renty, przy jednoczesnym braku występowania „szczególnych okoliczności” uzasadniających przyznanie jej na zasadzie wyjątku.

Jak wyjaśnia organ, zgodnie z art. 83 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych/Dz.U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 ze zm./ -ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy w skutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek – podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania, Prezes Zakładu może przyznać w drodze wyjątku świadczenie w wysokości nie przekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie. Z treści wyżej cytowanego przepisu wynikają przesłanki, warunkujące przyznanie świadczenia i jednocześnie wyznaczające granice uznania administracyjnego, przy czym warunki te muszą być spełnione łącznie.

W związku z tym, że renta rodzinna jest pochodną świadczeń osoby zmarłej, w pierwszej kolejności bada się uprawnienia do świadczenia, jakie przysługiwałoby tej osobie. Szczególna okoliczność odnosi się również do osoby zmarłej.

W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjęty jest pogląd, iż za szczególną okoliczność, na potrzeby stosowania art.83 ustawy, uznaje się wyłącznie zdarzenie lub stan trwały wykluczający aktywność zawodową konkretnej osoby z powodu niemożności przezwyciężenia ich skutków. Okolicznością szczególną, może być jedynie zdarzenie bądź stan trwały o charakterze zewnętrznym, obiektywnym i niezależnym od woli danej osoby.

Z przebiegu ubezpieczenia ojca dziecka wynika, iż w okresie od 01.12.1992r. do 24.04.1995r., nie podejmował on zatrudnienia ani też innej działalności objętej ubezpieczeniem społecznym. Ostatnio udowodniony okres składkowy przypada na dzień 30.06.2002r. i od tej daty do chwili śmierci, w dniu 03.03.2006r., nie został udokumentowany jakikolwiek okres, za który opłacone zostałyby składki na ubezpieczenie emerytalne lub rentowe. Analiza akt sprawy, nie wskazuje również, aby w w/w okresach ubezpieczony nie mógł kontynuować zatrudnienia na skutek szczególnych okoliczności, a zwłaszcza gdy uwzględnii się fakt, iż nie był w w/w okresach całkowicie niezdolny do pracy.

Z dokumentacji zawartej w aktach rentowych wynika, iż Pani Ewa Kaniewska jest zatrudniona i z tego tytułu osiąga wynagrodzenie w kwocie 2569,55 zł brutto miesięcznie, a dochód przypadający na osobę w rodzinie wynosi 1287,77 zł brutto i przekracza kwotę najniższej emerytury.

Za brak niezbędnych środków utrzymania, jako przesłankę do przyznania świadczenia w drodze wyjątku, uznaje się posiadanie środków utrzymania w wysokości niższej niż najniższa emerytura, która od 1 marca 2008 roku wynosi 636,29 zł brutto.

Organ wskazuje ponadto, iż przepis art.83 ust.1 ustawy, uzależnia przyznanie świadczenia w drodze wyjątku od wykazania braku niezbędnych, a nie niewystarczających środków utrzymania. Ocena tej niezbędności musi być dokonana z uwzględnieniem potrzeb służących zaspokojeniu minimum egzystencji (wyrok NSA z dnia 15.04.2002r., sygn akt: S.A. 4189/01).

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie znalazł uzasadnienia do przyznania renty rodzinnej w drodze wyjątku dla małoletniego Artura i decyzją z dnia 24.09.2008r. utrzymał w mocy decyzję odmowną z dnia 5.08.2008r. Na powyższą decyzję przysługiwało Pani Kaniewskiej prawo do złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, czego nie uczyniła, wobec czego decyzja stała się prawomocna.

Mimo zrozumienia przedstawionych przez Panią Ewę Kaniewską trudności i chęci udzielenia pomocy, muszę z przykrością stwierdzić, iż nie mam możliwości wpływu na zmianę decyzji Prezesa ZUS, tym bardziej, że jest ona prawomocna. Kierując pismo do Pani Ewy Kaniewskiej wskazałem na możliwość uzyskania pomocy stypendialnej w szkole, do której uczęszcza jej syn, co pozwoli chociaż częściowo pokryć wydatki związane z jego utrzymaniem i zabezpieczeniem potrzeb edukacyjnych.

Uzyskanie stypendium nie powinno stanowić problemu, głównie z tego względu, że Artur Kaniewski uzyskuje bardzo wysokie wyniki w nauce.

Wojewódzki Sąd Administracyjny
Maciej [Signature]